

Mars 2010

Aktivering av låneutgifter vid tillämpning av IAS 23

Intrycket efter första året med ändrade IAS 23 *Låneutgifter* är att det finns aspekter som är svårtolkade. I vissa fall ger principerna i IAS 23 utrymme för lite olika tolkningar, i andra fall verkar det som att tolkningar som görs inte riktigt stämmer överens med hur IAS 23 är tänkt att läsas. Det faktum att frågetecken lätt uppstår vid tillämpning av IAS 23 syns också i att IFRIC på senare tid erhållit ett par förfrågningar om att ta fram klargörande tolkningar, även om IFRIC av olika skäl valt att inte tillmötesgå dessa förfrågningar.

Grunderna

I anskaffningsvärdet för en kvalificerad tillgång ska låneutgifter inkluderas, om företaget har låneutgifter och om dessa inte härrör från ett lån som är upptaget specifikt för att finansiera en annan kvalificerad tillgång. En kvalificerad tillgång är en tillgång som "med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning". Det finns ingen tidsgräns för vad som avses med betydande tid, men normalt sett bör åtminstone tider över ett år ses som betydande.

Aktivering ska påbörjas när företaget börjat lägga ner utgifter för tillgången, aktiviteter pågår för dess iordningställande och det ådrar sig låneutgifter. Aktivering upphör när i huvudsak alla aktiviteter som krävs för att färdigställa den kvalificerade tillgången slutförts.

Två typer av upplåning ligger till grund för aktivering av låneutgifter. I den mån en kvalificerad tillgång finansieras med upplåning som är specifik för den tillgången, aktiveras låneutgifter för detta specifika lån.

Om inte hela lånet investeras omedelbart utan viss del inledningsvis placeras och genererar avkastning, ska denna inkomst dras bort från låneutgifterna.

I den utsträckning en kvalificerad tillgång inte finansieras med specifika lån aktiveras istället låneutgifter från företagets "allmänna upplåning", vilket är all upplåning som inte är specifik för en kvalificerad tillgång. I dessa fall beräknas låneutgifter för aktivering genom att multiplicera periodens vägda genomsnittliga investeringar i tillgången med en procentsats som motsvarar periodens vägda genomsnittliga låneutgifter i förhållande till den allmänna upplåningen. Periodens totala aktiverade låneutgifter får dock inte överstiga periodens faktiska låneutgifter.

Följande förenklade exempel illustrerar hanteringen av dels ett specifikt lån, dels allmän upplåning. Ett företag påbörjar 1 maj 2009 konstruktionen av en kvalificerad tillgång och upptar samtidigt ett lån specifikt för uppförandet av denna tillgång. Lånet uppgår till 1 400 och räntan är 6,50 %. Företaget investerar över tiden ett större belopp än dessa 1 400, varför

hänsyn behöver tas till låneutgifter på företagets allmänna upplåning avseende de överskjutande investeringarna. Företaget har två allmänna lån; lån 1 uppgick under hela 2010 till 4 000 med en effektivränta på 5,50 % och lån 2 uppgick hela 2010 till 2 000 med en effektivränta på 7,00 %. Här antas att det inte finns några andra låneutgifter kopplade till lånen än de som ingår i räntekostnaden, vilket leder till en vägd genomsnittlig låneränta på 6,00 % ($5,5\% * 4/6 + 7,00\% * 2/6$).

I bokslutet 31 december 2010 görs följande sammanställning:

Datum	Investerings- utbetal- ningar	Hänförligt till specifik upplåning	Hänförligt till allmän upplåning	Periodviktad allmän upplåning
090501	600	600		
091101	400	400		
100701	900	400	500	250
100901	450		450	150
Summa	2350	1400	950	400

Det specifika lånet finansierade alla utgifter 2009 och del av utgifterna 1 juli 2010. Resterande utgifter finansieras av allmän upplåning och viktas för den del

av året de varit "utestående". De 400 av specifika lånet som investerades i den kvalificerade tillgången 1 juli 2010 genererade finansiella inkomster på 8 under de förevarande sex månaderna. Följande uppställning visar vilket belopp för låneutgifter som ska aktiveras på den kvalificerade tillgången under 2010.

	Belopp att aktivera
Specifikt lån, ränteutgift	91 (1400x6,5%)
Placering av del av specifikt lån, ränteinkomst	-8
Allmänna lån, ränteutgift	24 (400x6,0%)
Summa	107

Är låneutgifter på allmänna lån alltid hänförliga till en kvalificerad tillgång?

Formuleringar i IAS 23.8-10 om att låneutgifter som är direkt hänförliga till en kvalificerad tillgång ska aktiveras skapar en bild av att det ska finnas en tydlig länk mellan lånet ifråga och den kvalificerade tillgången för att låneutgifter ska aktiveras på den kvalificerade tillgången. Samtidigt anger IAS 23.11 att det kan vara svårt att identifiera en koppling mellan en kvalificerad tillgång och "borrowings that could otherwise have been avoided" och i IAS 23.14 anges att ränta ska kapitaliseras med en räntesats som baseras på lån som varit utestående under perioden och som inte är specifika för en annan kvalificerad tillgång. Dessa lån kallas för allmänna lån ("general borrowings") och tanken är alltså att dessa ska ligga till grund för aktivering av låneutgifter i de fall utgifter för en tillgång som uppfyller kriterierna för att vara kvalificerad inte är finansierad med ett specifikt lån.

Det finns alltså en viss motsägelse i att låneutgifterna ska vara direkt hänförliga till tillgången, samtidigt som låneutgifter på allmänna lån ska ligga till grund för aktivering i de fall det inte finns specifika lån för tillgången. Denna frågeställning ställdes nyligen på sin spets i en fråga till IFRIC. Där bads om en tolkning av hur lån ska hanteras som är specifika för tillgångar som inte uppfyller definitionen på kvalificerad tillgång (t.ex. aktier i dotterbolag). IFRIC bad IASB besvara frågan inom

ramen för deras årliga förbättringsprojekt. IASB publicerade dock via IASB Update i juli 2009 följande slutsats: "The Board noted that IAS 23 excludes only debt used to acquire qualifying assets from the determination of the capitalisation rate. The Board decided not to include this issue in the annual improvements project." Redovisningsmässigt kan det alltså bli aktuellt att styra om lånekostnader hänförliga till finansieringen av en tillgång som inte är en s.k. kvalificerad tillgång till en annan tillgång som utgör en kvalificerad tillgång. Sådana lån behandlas således redovisningsmässigt som allmänna.

Det går således inte att motivera att låneutgifter inte aktiveras med hänvisning till att det inte finns någon direkt länk mellan företagets lån och den kvalificerade tillgången. Tanken är snarare att om ett företag uppför en kvalificerad tillgång som inte finansieras med specifik upplåning, så finns det bara en typ av låneutgifter som inte ska aktiveras – nämligen låneutgifter hänförliga till lån som är specifika för en annan kvalificerad tillgång.

Ränteswappar

Det finns ett antal aspekter som inte behandlas explicit i IAS 23. En sådan aspekt är hanteringen av ränteswappar. Den vanliga tolkningen är att IAS 23 inte utesluter att andra låneutgifter än de som anges uttryckligen i IAS 23.6 är aktiverbara, så länge utgifterna är direkt hänförliga till uppförandet av en kvalificerad tillgång. Utgifter som aktiveras bör vidare vara sådana som utgör en justering av en räntekostnad, i likhet med vad som anges i IAS 23.6 (e).

I det fall säkringsredovisning tillämpas för ränteswappar och de räntor som säkras härrör från ett lån vars låneutgifter aktiveras, bör den ränta som betalas med hänsyn tagen till ränteswappen vara den ränta som aktiveras.

I det fall säkringsredovisning inte tillämpas är det inte lika tydligt hur redovisningen bör göras. Ett synsätt är att utan konstaterad säkringsrelation så är det svårt att hävda att ränteswappens resultateffekter är direkt hänförliga till en kvalificerad tillgång och därför ska ränteswappar för vilka säkringsredovisning inte tillämpas

inte påverka de belopp som aktiveras. Ett annat synsätt är att om det kan påvisas att ränteswappen, trots att säkringsredovisning inte tillämpas, är direkt hänförlig till ett lån som ligger till grund för aktivering av ränta så kan hänsyn tas till ränteswappen. I den mån resultatet påverkats av andra förändringar i swappens verkliga värde än upplupen ränta, så ska dessa resultateffekter dock inte aktiveras eftersom de inte utgör en justering av räntekostnaden.

Valutakursdifferenser från lån i utländsk valuta

Enligt IAS 23.6 (e) inkluderar låneutgifterna valutakursdifferenser från lån i utländsk valuta, i den mån differenserna har karaktären av justering av räntekostnaden. I början av 2008 fick IFRIC en förfrågan avseende hanteringen av sådana valutakursdifferenser, men avböjde att behandla frågan med hänvisning till att IASB medvetet inte gett någon vägledning i ämnet. IFRIC hänvisade istället till att standarden noterar att "judgement is required".

Tolkningar som görs i praktiken går isär. En mer återhållsam ståndpunkt är att ränta på lån i en utländsk valuta reflekterar exponeringen mot den valutan och att aktiveringen av valutakursdifferenser därför ska vara restriktiv. Då menas att aktivering ska ske endast av belopp som är hänförliga till skillnaden mellan den ränta som belöper i den utländska valutan och den ränta som hade belöpt på ett likadant lån i den funktionella valutan.

En annan ståndpunkt är att valutakursförändringar i huvudsak är en funktion av ränteskillnader. Då menas att i normalfallet kan aktivering ske av valutakursdifferenser hänförliga till lån som ligger till grund för aktivering. Dock behövs vaksamhet för plötsliga valutakursfluktuationer som inte kan hänföras till ränteskillnader. Om sådana förekommer är ett möjligt sätt att begränsa de valutakursdifferenser som aktiveras det sätt som nämndes i förra stycket, d.v.s. baserat på räntan på likadant lån i företagets funktionella valuta. Ett annat sätt är att använda valutaterminer vid tidpunkten för upptagande av lånet för att beräkna den ränterelaterade delen av valutakursdifferensen.

För hanteringen av valutakursdifferenser på utländska lån finns det alltså visst tolkningsutrymme och ett principval behöver göras. Utgångspunkten för detta val är lämpligen att hitta ett praktiskt sätt att urskilja en del av valutakursdifferenserna på utländska lån som hörande till ränteskillnader och en del som hörande till andra orsaker till svängningar i valutakurser.

Andra praktiska frågeställningar

Några aspekter som ingår i sifferexemplet ovan är också värda att betona. Man kan tycka att man endast partiellt skuldfinansierar viss kvalificerad tillgång genom allmänna lån, med anledning av att företaget även är finansierat med eget kapital och rörelseskulder eller av att företagets

kassaflöden från löpande verksamhet räcker för finansieringen. Som illustreras i exemplet är dock den redovisningsmässiga utgångspunkten att allmänna lån används för fullständig finansiering av kvalificerade tillgångar. En annan fråga som illustreras är att om specifik upplåning används partiellt för lånefinansiering och det dessutom förekommer allmänna lån, så förutsätts tillgången vara helt skuldfinansierad eller åtminstone så långt den allmänna finansieringen täcker.

Avslutning

Ovanstående exempel på frågeställningar som kan uppstå i samband med kvalificerade tillgångar och aktivering av låneutgifter är ett begränsat urval. Det finns fler

frågor, t.ex. när de faktiska beräkningarna ska göras av periodens genomsnittliga utgifter nedlagda på den kvalificerade tillgången och av de allmänna lånens genomsnittliga räntesats att använda för aktivering. Hör gärna av dig till oss om du har praktiska eller principiella frågor som du inte hittar tydliga svar på.

Författare:
Hans Hällefors
hans.hallefors@kpmg.se
Tel: 08-723 92 89

Informationen i detta material tillhandhålls av KPMG i Sverige endast i syfte att erbjuda våra kunder allmän information och kan inte ersätta professionell rådgivning i enskilda ärenden. Kontakta någon av våra revisorer eller specialister för professionell rådgivning i varje specifikt fall.

© 2010 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.